

Sygn. akt I CSK 117/09

POSTANOWIENIE

Dnia 9 lipca 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Grzegorz Misiurek

w sprawie z wniosku B. R.

przy uczestnictwie S. R.

o podział majątku,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 9 lipca 2009 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania

od postanowienia Sądu Okręgowego w W.

z dnia 3 czerwca 2008 r.,

odrzuca skargę kasacyjną i zasądza od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawczyni kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Uzasadnienie

Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 4 grudnia 2007 r. dokonał podziału majątku wspólnego byłych małżonków B. R. i S. R. Spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego o wartości 350.000,00 zł przyznał na własność B. R., a papiery wartościowe i obligacje znajdujące się w BRE Banku S.A. w Warszawie oraz środki pieniężne zgromadzone na rachunkach bankowych prowadzonych przez BGŻ S.A. w Warszawie przyznał na własność S. R. Ustalił, że S. R. poczynił nakłady z majątku odrębnego na majątek wspólny w kwocie 143.500,00 zł. Zasadził od B. R. na rzecz S. R. tytułem spłaty kwotę 217.436,21 zł.

Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 3 czerwca 2008 r., oddalił apelację uczestnika S. R.

W skardze kasacyjnej uczestnik postępowania, powołując się na zarzuty naruszenia art. 32 § 2 pkt 2 i art. 33 pkt 3 k.r.o. w brzmieniu obowiązującym przed nowelizacją dokonaną z dniem 17 czerwca 2004 r., art. 379 pkt 5 k.p.c., art. 382 w zw. z art. 328 § 2, art. 233, art. 228 i art. 213, art. 229 i art. 230 k.p.c., wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 519¹ § 2 k.p.c., dopuszczalność skargi kasacyjnej w sprawach o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami zależy od wartości przedmiotu zaskarżenia. Jeżeli wartość ta jest niższa niż sto pięćdziesiąt tysięcy złotych, skarga kasacyjna w tych sprawach jest niedopuszczalna.

Sprawy o podział majątku wspólnego po ustaniu małżeńskiej wspólności majątkowej, podobnie jak pozostałe tzw. sprawy działowe (o dział spadku, o zniesienie współwłasności) skupiają wiele różnorodnych kwestii prawnych oraz dotyczą zróżnicowanych, często sprzecznych, interesów majątkowych uczestników. Z natury tych spraw wynika jednak, że interesy poszczególnych uczestników postępowania ograniczają się - w wymiarze majątkowym - do wysokości udziałów

w poddawanym podziałowi majątku. Z tego względu w orzecznictwie przyjmuje się, że w wypadku zaskarżenia postanowienia co do istoty sprawy, na podstawie którego sąd dokonał podziału majątku wspólnego (działu spadku, zniesienia współwłasności), wartość przedmiotu zaskarżenia wyznacza z reguły nie wartość całego dzielonego majątku, ale wartość konkretnego interesu (roszczenia, żądania) lub składnika majątkowego, którego środek odwoławczy dotyczy. Oznacza to, że w wymienionych sprawach wartość przedmiotu zaskarżenia w zasadzie nie może przekraczać wartości udziału należącego do uczestnika wnoszącego kasację. Tylko wyjątkowo, gdy uczestnik podważa samą zasadę podziału albo gdy zaskarża rozstrzygnięcie dotyczące roszczeń dochodzonych z tytułu posiadania rzeczy wspólnej lub tytułem zwrotu pożytków albo rozliczenia nakładów, wartość przedmiotu zaskarżenia może być wyższa niż wartość jego udziału (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2003 r., III CZ 153/02, OSNC 2004, nr 4, poz. 60 oraz z dnia 24 lipca 2008 r., IV CZ 53/08, nie publ.).

Oznaczenie wartości przedmiotu zaskarżenia w sprawach o podział majątku wspólnego (tak jak w sprawach działowych) jest ściśle związane z wynikami postępowania w tych sprawach i podlega kontroli sądu w ramach badania, czy zachowane zostały wymagania formalne środka odwoławczego, a skargi kasacyjnej w szczególności. O wartości przedmiotu zaskarżenia nie przesądza bowiem ani wartość majątku, ani wartość udziału wnoszącego środek odwoławczy. Wartość tę określa natomiast zakres kwestionowanego rozstrzygnięcia. Może zatem sprowadzać się do różnicy wysokości oczekiwanej i zasądzonej dopłaty (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2002 r. II CZ 25/02, nie publ.)

Uczestnik wskazał, że na wartość przedmiotu zaskarżenia wynoszącą 172.612 zł składają się kwoty nakładów z majątku odrębnego uczestnika postępowania na majątek wspólny i nieuwzględnione przez Sąd udziały w majątku wspólnym, a wśród nich kwota 122.500 zł, jako nakład uczestnika na mieszkanie (kwota wypłacona z jego rachunku maklerskiego stanowiąca 35% ceny mieszkania). Kwota ta, stanowiąca znaczną część wskazanej przez uczestnika wartości przedmiotu zaskarżenia, została już raz rozliczona przez sądy rozpoznające sprawę jako nakład z majątku odrębnego uczestnika na majątek

wspólny. Zaliczenie tej kwoty, zasądzonej przecież na rzecz uczestnika, do wartości przedmiotu zaskarżenia, która to wartość ma wyrażać zakres kwestionowanego rozstrzygnięcia, umożliwia osiągnięcie określonego w art. 519¹ § 2 k.p.c. pułapu. Stanowi zatem niedopuszczalną próbę podwyższenie wartości przedmiotu zaskarżenia wyłącznie w celu spełnienia ustawowego wymogu.

Wskazana wartość przedmiotu zaskarżenia nie jest wiążąca ani dla sądu drugiej instancji, ani dla Sądu Najwyższego. Mogą one poddać ją weryfikacji na podstawie akt sprawy z pominięciem zasad określonych w art. 25 i 26 k.p.c. (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 24 maja 2001 r., IV CZ 20/01, niepubl., z dnia 21 listopada 2001 r., I CZ 152/01, nie publ. i z dnia 6 listopada 2002 r., III CZ 98/02, OSNC 2004, nr 1, poz. 11).

Mając na uwadze, że ustalona w wyniku tej weryfikacji wartość przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną nie przekracza progu określonego w art. 519¹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.